

ASBESTZAKEN

arbeidsrecht · huurrecht · bouwrecht · bestuursrecht

Raad van State oordeelt over openbaarmaking asbestovertredingen

In een uitspraak van 18 augustus 2017¹ oordeelde de Raad van State (de hoogste Nederlandse bestuursrechter) dat Inspectie SZW de namen van asbestsaneerders mag publiceren op internet, als een overtreding is geconstateerd. Toch staat een saneerder die het oneens is met de negatieve publicatie niet met lege handen.

Door: Jelle Bekke, LXA The Law Firm

LXA The Law Firm heeft zich van begin af aan verzet tegen deze vorm 'naming and shaming'. Namens saneerders bepleitte zij dat hiervoor een wettelijke grondslag ontbreekt. Tot op heden kreeg het advocatenkantoor elke keer gelijk van de rechtbanken. Door de recente uitspraak van de Raad van State staat echter de deur open voor Inspectie SZW om de inspectiegegevens openbaar te maken.

In dit artikel bespreek ik de belangrijkste kritiek op het openbaarmakingsbeleid van SZW. Daarnaast vertel ik wat een saneerder kan doen om een publicatie van zijn naam te voorkomen of de gevolgen daarvan te beperken.

PUBLICATIE VAN ASBESTOVERTREDINGEN, WAT IS DAAR OP TEGEN?

Een transparante overheid die inzage geeft in het nalevingsgedrag en de prestaties van asbestbedrijven. Wat is daar op tegen? SZW stelt dat hierdoor bedrijven beter gaan presteren en opdrachtgevers de mogelijkheid wordt geboden goed geïnformeerd keuzes te maken.² Voor die gedachte is inderdaad veel te zeggen. Het is echter zeer de vraag of dit doel wordt bereikt op de wijze waarop het openbaarmakingsbeleid op dit moment wordt vormgegeven.

Wettelijke grondslag openbaarmakingsbeleid

Een belangrijk bezwaar is dat SZW slechts een zeer beperkt aantal inspectiegegevens publiceert. Dit heeft alles te maken met de achterliggende gedachte van het openbaarmakingsbeleid: het bekend maken van de bedrijven die zich volgens SZW niet aan de regels houden. Met andere woorden: 'naming and shaming'. De informatie die wordt verstrekt is echter dusdanig beperkt dat het voor

het publiek niet duidelijk is onder welke feiten en omstandigheden de overtreding is begaan. Ook blijft onvermeld als de saneerder een (sterk) verminderd verwijt te maken valt. Het verschil tussen goedwillende bedrijven en bedrijven die geen enkele inspanning doen om een overtreding te voorkomen wordt voor het publiek dus geheim gehouden.

Een ander manco is dat alleen de namen worden gepubliceerd van bedrijven die volgens SZW de wet overtreden. Aan saneerders die hun zaken perfect op orde hebben, wordt geen ruchtbaarheid gegeven. Dit zegt misschien wel iets over hoe SZW op dit moment in de 'wedstrijd' zit.

‘Het is zeer de vraag of het doel wordt bereikt op de wijze waarop het openbaarmakingsbeleid op dit moment wordt vormgegeven’

Deze argumenten laten zich vertalen naar het juridische standpunt dat voor de openbaarmaking van asbestovertredingen een wettelijke grondslag ontbreekt. SZW gebruikt hiervoor de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Die wet maakt het mogelijk om informatie openbaar te maken zodat bekendheid wordt gegeven aan de toezichthoudende taken van de overheid.

Namens verschillende saneringsbedrijven bepleitte LXA The Law Firm dat in het huidige openbaarmakingsbeleid in het geheel geen inzicht wordt verschaft in de wijze waarop door SZW toezicht

wordt gehouden op de asbestbranche. En met succes. De Voorzittingsrechtbanken van de rechtbank Rotterdam³ en Overijssel⁴ en de (bodem)rechtbanken van de rechtbanken Gelderland⁵, Overijssel⁶ en Oost-Brabant⁷ oordeelden stuk voor stuk dat het openbaarmakingsbeleid van SZW onrechtmatig is. Desondanks oordeelt de hoogste bestuursrechter nu alsnog dat SZW de inspectiegegevens mag publiceren. Deze uitspraak kan gevolgen hebben voor toekomstige en nu nog lopende zaken. Bedrijven die in een juridische procedure de publicatie van hun naam hebben voorkomen, ontspringen wél de dans.

De onschuldpresumptie

Een ander belangrijk bezwaar tegen het openbaarmakingsbeleid is het moment van publicatie. SZW publiceert de inspectiegegevens vrijwel direct nadat de boetebeschikking is verzonden. Echter leert in ieder geval onze praktijk: ook SZW kan het bij het verkeerde eind hebben. Toch leidt het aanvechten van een Arboboete niet automatisch tot uitstel van de negatieve publicatie tot de uitspraak van een onafhankelijke en onpartijdige rechter. LXA The Law Firm heeft namens verschillende saneerders bepleit dat dit beleid van SZW in strijd is met de zogenaamde 'onschuldpresumptie'. Dit uitgangspunt houdt in dat eenieder onschuldig is, totdat het tegendeel door een rechter is vastgesteld. Desondanks publiceert SZW de namen van bedrijven, nog voordat een rechter een oordeel kan vellen over de overtreding en de verwijtbaarheid van de saneerder. Hoewel op dit beleid van SZW veel kritiek is gekomen, gaat de Raad van State hiermee nu toch akkoord.

IK BEN ONSCHULDIG. KAN IK EEN NEGATIEVE PUBLICATIE VOORKOMEN?

Met de recente uitspraak lijkt het erop dat SZW de namen van saneringsbedrijven die asbestovertredingen hebben begaan mag publiceren op het internet. De advocaten van LXA The Law Firm hebben hun bezwaren tegen het huidige openbaarmakingsbeleid echter nog niet aan de Raad van State mogen voorleggen. Als de Raad van State ook in die procedures haar oordeel handhaaft, dan staat de rechtmatigheid van het openbaarmakingsbeleid van SZW definitief vast. Betekent dit dan dat een saneerder niets meer kan doen om een negatieve publicatie te voorkomen? Het antwoord luidt gelukkig: 'nee'. Er zijn verschillende manieren om een negatieve publicatie te voorkomen en/of de nadelige gevolgen van een publicatie te beperken.

1. ABRvS 2 augustus 2017, nr. 201603464/1/A3.

2. Stct. 2014, nr. 20152, p. 3.

3. Rb. Rotterdam 31 juli 2015, nr. ROT 15/3647.

4. Rb. Overijssel 15 februari 2016, ECLI:NL:RBOVE:2016:470.

5. Rb. Gelderland 31 maart 2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:1802 en Rb. Gelderland 1 juni 2017, nr. AWB 16/2065

6. Rb. Overijssel 12 januari 2017, nr. AWB 16/2229.

7. Rb. Oost-Brabant 25 april 2017, nrs. SHE 16/2750 en SHE 16/2751 en Rb. Oost-Brabant 17 juli 2017, nr. SHE 17/760.

De boetekennisgeving

Voordat SZW definitief een boete oplegt en inspectiegegevens openbaar maakt, ontvangt een saneerder eerst een boetekennisgeving. Tegen de boetekennisgeving kan binnen twee weken een zienswijze worden ingediend. Toont de saneerder aan dat toch geen sprake is van een overtreding, of dat de overtreding haar niet kan worden verweten, dan wordt geen boete opgelegd. Dit leidt tevens ertoe dat de naam van het bedrijf niet wordt gepubliceerd. Daarnaast kan een saneerder bij de publicatie een schriftelijke reactie plaatsen van maximaal honderd woorden. De saneerder kan hierin zijn eigen visie geven op de door SZW opgelegde boete. Over de inhoud daarvan dient goed te worden nagedacht om te voorkomen dat deze niet of niet geheel wordt gepubliceerd, dan wel ongewenste andere (juridische) gevolgen heeft. De zienswijzeprocedure is dus een belangrijk moment voor de saneerder om een publicatie van zijn naam te voorkomen en/of de negatieve gevolgen te beperken.

Het boetebesluit

Besluit SZW toch tot openbaarmaking, dan kan het saneringsbedrijf een spoedprocedure starten bij de rechtbank. De rechtbank kan SZW dan tijdelijk verbieden de naam van het bedrijf op het internet te verspreiden. Hierdoor wordt het bedrijf de mogelijkheid geboden om eerst in bezwaar of beroep aan te tonen dat het onschuldig is en dat hem geen verwijt kan worden gemaakt.

Verbalen van (imago)schade

De publicatie van asbestovertredingen kan grote nadelige gevolgen hebben voor het imago van het bedrijf. Als het bedrijf in een juridische procedure de boete met succes aanvecht, dan is zijn naam ten onrechte zwart gemaakt op het internet. De (imago)schade die het bedrijf hierdoor lijdt, kan vervolgens worden verhaald op SZW. Ook kan worden gevraagd om een rectificatie, waarin SZW alsnog erkent dat het bedrijf heeft gewerkt volgens de regels en dus ten onrechte is gepubliceerd op het internet.

CONCLUSIE

Door de recente uitspraak van de Raad van State lijkt het lastiger te worden om 'naming and shaming' te voorkomen. Toch zijn er nog genoeg mogelijkheden om een negatieve publicatie te voorkomen of de gevolgen te beperken. Neem bij ontvangst van een boeterapport dan ook contact op met een juridisch specialist. Die kan een inschatting maken van de kansen om een boete aan te vechten en een negatieve publicatie te voorkomen of de gevolgen daarvan te beperken. ●

Over de auteur:
mr. J.A. Bekke is advocaat bij LXA The Law Firm en specialist op het gebied van arbeidsomstandigheden.
www.lxa.nl